

SØNDERMARKEN - 0-5 ÅR - VARDE
SØNDERMARKENS BØRNEHAVE

RAPPORTEN ER HENTET: 20-03-2024
VARDE KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	7
2.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	7
2.2	Pædagogisk læringsmiljø	9
2.3	Samarbejde med forældre om børns læring	10
2.4	Børn i udsatte positioner	11
2.5	Sammenhæng i overgange	12
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	14
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	14
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	15
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	16
4.1	Alsidig personlig udvikling	16
4.2	Social udvikling	18
4.3	Kommunikation og sprog	19
4.4	Krop, sanser og bevægelse	20
4.5	Natur, udeliv og science	21
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	22
5	EVALUERINGSKULTUR	24
5.1	Evalueringskultur	24
5.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	25
6	UDVIKLINGSPLANER	26

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

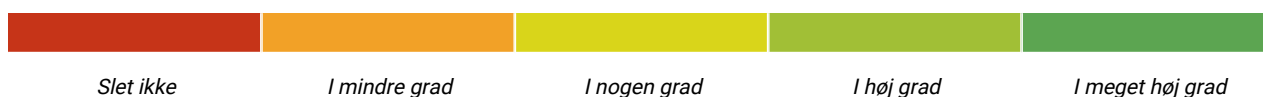
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddets pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

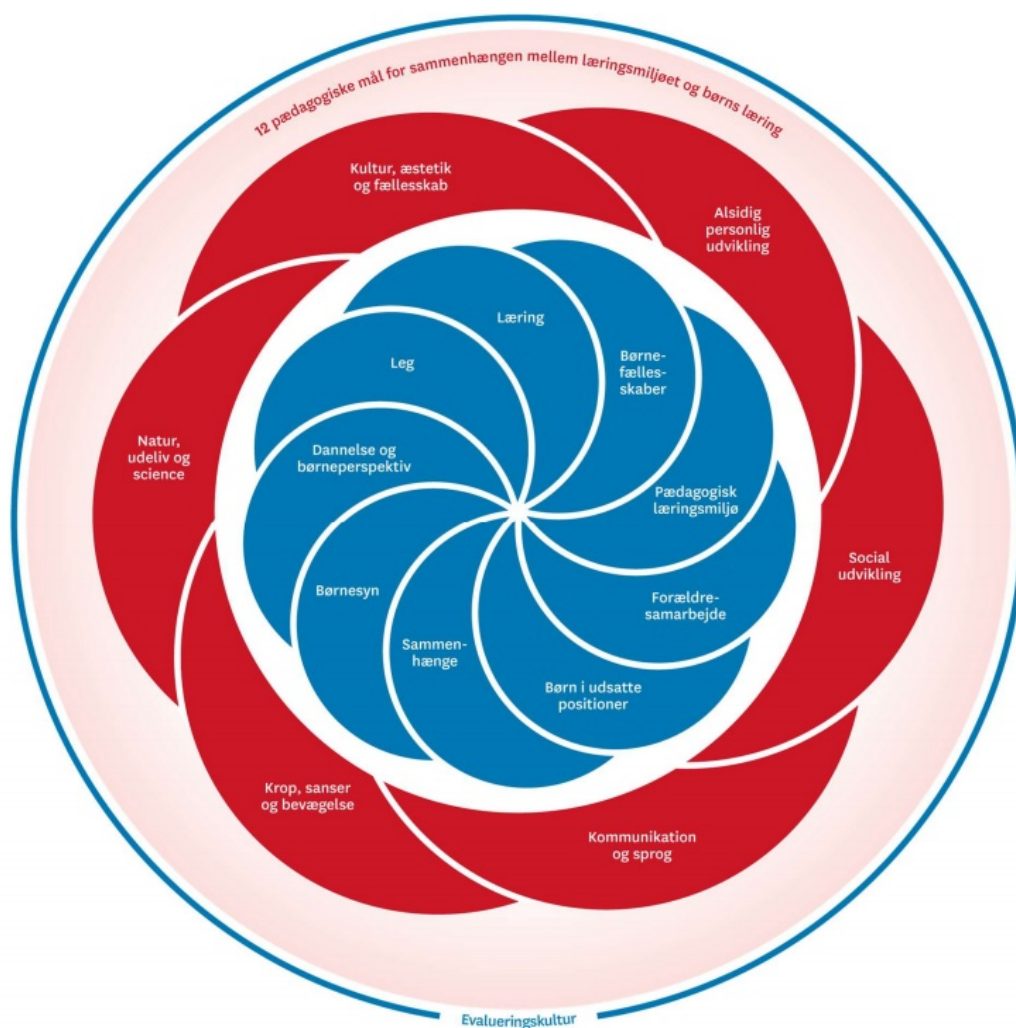
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Søndermarken er en selvejende institutiton med vuggestue og børnehave. Institutionen blev bygget i 1985 efter ide fra lokalområdets grundejerforeninger. Bestyrelsen består af repræsentanter fra grundejerforeningerne og forældrevalgte. Bestyrelsen er en vigtig del af hverdagen og har den overordnede arbejdsgiver kompetence for personalet. De er bla. med i beslutninger omkring ansættelsesforhold, drift, politikker og pædagogisk linje, herunder implementering af den styrkede pædagogiske læreplan. Som udspring af bestyrelsen blev der oprettet en fondsgruppe, som iværksatte nyt initiativ i lokal området. De har etableret Familie park Varde, som er offentlig tilgængelig. Søndermarken er en stor integreret del af lokalsamfundet. Vi har åben legeplads, som de omkringboende bruger udenfor åbningstid. Institutionen stilles til rådighed for brugere af institutionen og lokale beboer til f.eks. børnefødselsdag og andre ikke kommercielle arrangementer. Ligeledes har vi trailer og skovhytter til udlån. Søndermarken ligger i et parcelhuskvarter med flere grønne områder i Varde syd. I tilknytning til institutionen har vi en fold med får, som vi og forældrene passer i sommerhalvåret.

Søndermarken er *stedet med et særligt engagement samt trivsel og udvikling i den gode relation for alle.*

Hos os møder man en rar og humoristisk atmosfære, hvor personalet udviser empati, åbenhed og respekt. Vi giver nærvær, tryghed og opmærksomhed, samt drager omsorg for institutionens børn, familier og personale. Vi har en faglig dygtig personale gruppe, som i gensidigt tillidsfuldt samarbejde, skaber en høj faglighed med plads til forskellighed. Vores styrke er vores forskellighed, og det betyder, at hver enkel personale skaber sin egen dagsorden og har metodefrihed, ud fra en fælles overordnet pædagogisk linje. Personalet har en stor grad af frihed i deres arbejde, hvilket betyder, at det kræver meget af deres faglighed. Der er stor ansvarlighed, engagement og hjertevarme hos personalet uanset deres faglige baggrund.

Vi arbejder ud fra grundprincippet at; "alt kan lade sig gøre" - det kan det selvfølgelig ikke altid i praksis, men det er et godt udgangspunkt.

Vuggestuen består af 32 børn i alderen 0-3 år fordelt på 4 stuer, hvoraf den ene gruppe er de kommende børnehavebørn (2,5-3 år). Der er 8 børn og 2 voksne i hver gruppe. Grupperne "Myrerne", "Larverne" og "Lopperne" er placeret i selve vuggestue med fælles puslerum og direkte udgang til barnevognsrum. "Billerne", som er de største vuggestuebørn, har grupperum i forbindelse med børnehaven. Billebørn sover indenfor i små senge, mens børnene fra de øvrige grupper sover i barnevogn udenfor. Vuggestuen serverer 3 måltider om dagen og maden kommer fra køkkenet "God mad til børn". Vi prioriterer at komme ud, så meget som muligt. Vi leger på legepladsen, går på tur med klapvogn eller cykler afsted i Christianiacykel.

Børnehaven består af 68 børn i alderen 3-6 år fordelt på 4 grupper, hvoraf den ene gruppe er de kommende skolebørn (4,5 - 6 år). I hver gruppe "Rød", "Grøn" og "Gul", er der ca. 16 børn og 2 personale. "Hytten" med de kommende skolebørn er dog større, her er der ca. 22 børn. I de 3 basisgrupper er børnene i alderen 3-5 år, hvilket betyder, at små børn lærer af store børn, og at store børn viser vejen og tager ansvar. I "Hytten" er alle børn fra samme årgang, det giver mulighed for, at arbejde skoleforberedende.

Børnehaven er funktionsopdelt, hvor hver gruppe på skift har base i funktionsrummene i 14 dage af gangen.

Basisgrupperne er samlet fra kl. 9.30-12.00 hver dag, i tidsrummet her udover, vælger børnene selv aktiviteter og legerelationer rundt i de forskellige funktionsrum. "Columbus" er vores ombyggede DSB-bus, som nu er indrettet til et funktionsrum for en børnehavegruppe. Grupperne kører på skift med Columbus, ud til forskellige baser i lokalområdet.

Søndermarken er en stor integreret del af lokalsamfundet. Vi har en åben legeplads, som de omkringboende kan bruge uden for åbningstid. Vi benytter selv de omkringliggende muligheder med skov, kælkebakke, naturlegeplads og lign. Institutionen stilles til rådighed for brugere af institutionen og lokale beboer til f.eks. børnefødselsdage og andre ikke kommercielle arrangementer. Ligeledes har vi trailer og skovhytter til udlån.

En gruppe forældre fra Søndermarken har etableret en fondsgruppe, som havde til hovedformål at søge midler og lave arrangementer, der medvirkede til etablering af Familieparken Varde. Familieparken er offentligt tilgængelig og består af et naturområde med bålplads, hytter, tarzanbane, barfodsbane, toilet og lign. som ligger tæt på Søndermarken og vores fårefold.

Søndermarken modtager i foråret, gennem en lokal fåreavler, et par får, som senere giver små lam. Det er Søndermarkens ansvar dagligt at fodre og tage vare på dyrene. Forældrene melder sig sammen med børnene på skift til, at besøge og fodre fårene i weekenden og helligdagene.

Vi bruger "Columbus" til at være aktive i både det nære og fjerne lokalsamfund. Vi har en fast base i Sønder plantage med en hytte, sandkasse, stejle skrænter, bålsted og shelters. Ellers går turene til Nysø, Vesterhavet, Varde gl. sommerland, naturlegepladser, museer, bibliotek og lign.

I vuggestuen bruger vi Christiania cykler til at se de nære lokale attraktioner eks. togstation, ænder ved åen, byggepladser, vejarbejde osv. Vi cykler også rundt til de lokale legepladser og skoven, hvor vi kan udforske og lege.

Varde bibliotek leverer til Søndermarkens børnehavebibliotek, samt leverer bogkasser til vuggestuegrupperne

2 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

2.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn har ret til at være forskellige og udvikle sig i forskellige tempo. Vi voksne skal se det enkelte barn, dets kompetencer og individuelle personlighed, uanset hvilket udviklingstrin de står på. Alle kan bidrage med noget vigtigt og hvert barn skal kunne se, at dets bidrag har værdi i det store fællesskab. Det styrker selvværdet og skaber grobund for det enkelte barns udvikling.

Alle børn har brug for en ven. En relation og gerne flere, skaber positiv opmærksomhed, så barnet oplever at det lykkes. Vi ønsker at møde det enkelte barn og hjælper det ind i børnefællesskabet, hvor de sammen kan eksperimentere og fordyber sig. Vi forsøger at italesætte barnets hensigter og udtryk verbalt, og skaber på den måde bro mellem barnet og relationen. Børn spejler sig i hinanden. Vi skal understøtte barnets selvværd, ved at italesætte når vi øver og tingene lykkes. Vi får på den måde selvstændige og deltagende børn.

Vi arbejder med gruppedynamik, og skaber i det store fællesskab nye relationer på tværs af alder, køn og interesse. Det pædagogiske personale vil gerne være aktive, initiativrige, ansvarlige og engagerede i hverdagen med barnet. Vi skal være bevidste om vigtigheden af spejling og det at være en god rollemodel. Vi sparrer om muligt med hinanden, for at skabe de bedste betingelser for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Dannelse og børneperspektiv

Alle børn har brug for at føle sig set, hørt og forstået. Barnet skal kunne føle sig som en betydningsfuld del af fællesskabet og lærer at give plads, lytte, vise hensyn samt acceptere hinanden. Vi arbejder med de sociale spilleregler, så børnene kan begå sig i sociale fællesskaber og udvikle sociale kompetencer. Som rollemodel kan vi skabe sammenhæng mellem ord og handling. Ved at sætte ord på handling og følelser skabes der plads til, at barnet oplever forskellighed, uenighed og samhørighed. Vi har fokus på hvordan vi taler til og om barnet. Ved at understøtte og guide kan vi skabe rum til at møde barnet og dets forudsætninger.

Barnet oplever at kunne bidrage til fællesskabet, ved blandt andet at blive inddraget i dagligdagens rutiner og opgaver. Vi forsøger at motivere, inkludere og give barnet plads til at se tingene an. Vi skal støtte barnet i at øve sig på, hvordan

barnet omgås andre og hvordan det siger til og fra. Vi skal hjælpe barnet med at være en god ven og hvordan det aflæser følelser samt viser empati.

Udvalgt personale og ledelsen har gennem et forløb om "demokrati i børnehøjde" fået sat særligt fokus på børnenes medbestemmelse og medindflydelse. Vi skal tydeligt italesætte, at barnet har en medbestemmende rolle i hverdagen og vi kan justere aktiviteten undervejs, så alle kan deltage. Vi har en struktur for hverdagen, som giver børnene tryghed og forudsigelighed. Barnet har mulighed for at være medskabere i det forudsigelige og i den fri leg. Vi prøver at følge barnets spor og støtter op om nye initiativer.

Barnet skal opleve demokratiske processer og dermed lære at indgå i sociale fællesskaber også set fra det store samfundsperspektiv.

Leg

Legen har værdi i sig selv, uanset om den er spontan, struktureret eller voksenstyret. Det er værdifuldt at få legen til at være omdrejningspunkt i hverdagen, da legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring samt udvikling. I legen tilegner barnet sig erfaringer om sig selv. Vi skal være opmærksomme på, at alle børn er med i og trives i en leg. Børnene skal acceptere og respektere legen på både egne og andres præmisser. Det pædagogiske personale arbejder med målrettede aktiviteter og emner, som bliver beskrevet i en Go Start model.

Legen er en vigtig del af børnefællesskabet, og derfor er det vigtigt med gode legekompeterencer. Vi forsøger at skabe et rum hvor børnene har mulighed for, at afprøve forskellige roller og positioner, og hvor vi som voksne kan være nysgerrig, guidende og justerende. Personalet kan igangsætte rammesatte lege, som skaber grobund for nye legerelationer og venskaber. Vi vil være kulturformidler i regellege, hvor vi kan lave og formidle nye regler.

Legen er medskabende for et rigt socialt børneliv.

Det er vigtigt at børnene leger spontane og selvorganiserede lege. De udvikler sig gennem legen ved at afprøve, bearbejde, forhandle, vise hensyn, tage og give, turtagning, sprog, kreativitet og følelser. Det pædagogiske personale er ofte talerør og værner om legen, dette kan vi gøre ved at understøtte legen med at se muligheder, fastholde opmærksomhed, bidrage til fordybelse, være nysgerrige på legen og få legen afsluttet på en positiv måde. Vi skal være opmærksomme på det enkelte barns rolle og dets udviklingsmuligheder. Vi vil hjælpe de børn som har brug for særlig støtte i legen, ved at være foran/ved siden af/bagved og derved fremme legens karakter og barnets udvikling.

Læring

Læring foregår overalt og gennem hele dagen. Læring opstår i aktiviteter, børneinitieret leg, omsorg, sociale spilleregler, omgangstoner, relationer, motorik og bevægelse, sprog, hverdagsrutiner, selvhjulpenhed mm.

Vi tror, at barnet tager læring positivt til sig, når man tager udgangspunkt i zone for nærmeste udvikling og følger barnets spor i et trygt og legende miljø. Vi skal skabe mulighed for læring i vores fysiske rammer og i de aktiviteter vi tilbyder, herunder også de rutinemæssige aktiviteter. Børn lærer af børn, og af nærværende, inspirerende og engagerede voksne.

Vi prøver at være nysgerrige, undrende og følge barnets spontane interesse. Vi skal støtte, guide og vejlede barnet, så det får lov til at være eksperimenterende. Læring skal italesættes og vi skal udfordre og øve sammen med børnene. Vi vil gerne sige pyt og grine lidt sammen, når det ikke mestres i første forsøg. Læring opstår ofte i uvante situationer og i udforskning af omgivelserne, så derfor vil vi skabe læringsrum hvor det er ok at fejle. Når noget er svært eller nemt, skal den voksne justere sig og sætte ord på oplevelsen for at styrke processen i en positiv retning.

Vi skaber strukturerede læringsrum, når vi arbejder med Go Start.

Børnefællesskaber

Det er værdifuldt at være en del af det sociale fællesskab, at føle sig betydningsfuld og at være en del af noget større. Børnene spejler sig i hinanden og afkoder hinandens signaler. De danner dermed en forestilling om hvem de selv er og finder deres identitet. De viser initiativ til at indgå i relationer og får følelsen af at høre til. Barnet oplever at det kan bidrage med egne kompetencer og personlighed til fællesskabet. Vi forsøger at skabe balance mellem det enkelte barn og fællesskabet. Vi skal støtte og guide, for at få børnene til at eksperimentere - og på sigt få de ældste til at reflektere.

Vi vil opfordre forældrene til at støtte op om et sundt børnefællesskab, ved at tage medansvar og forældreansvar - også ud over dagligdagen i institutionen.

Vi vil gerne have et stærkt voksenfællesskab og dermed være rollemodeller for det gode fællesskab. Personalet skal skabe voksenstyrede børnefællesskaber for at fremme relationerne og for at understøtte det enkeltes barns udvikling. Vi har fokus på ordet og begrebet "ven". Det er vigtigt at være en god ven og det italesættes ofte. En god ven, er en der bla. kan hjælpe, hente hjælp, har omsorg for andre, kan se andres behov, vente på tur og udsætte egne behov. Vi ønsker at forstørre alle børn positivt. Ord kan skabe virkelighed, og hvis man bliver omtalt som en ven - så er man det eller bliver det med tiden

2.2 Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Pædagogisk læringsmiljø

Vi skal arbejde ud fra at alle børn lærer forskelligt, har forskellige personligheder, interesser, forskellige udgangspunkter og at alt læring er individuelt. Vi har fokus på det enkelt barn, gruppestørrelse og gruppesammensætning for at skabe optimale læringsmiljøer. Der er forskellige læringsmiljøer i løbet af dagen og det giver mulighed for at afprøve, eksperimentere og lege med den viden børnene har opnået i de planlagte aktiviteter. Redskaber og materiale bliver ofte liggende fremme hele dagen, så barnet kan afprøve tidligere erfarede viden. Læringsmiljøerne skal være konstant i bevægelse både ved; modtagelse af børnene om morgenen, dialog, bevægelse, gruppetid, den frie leg, samspillet rundt om frokosten, ture, fødselsdage, arrangementer med forældrene, sovesituationen og den generelle hverdags struktur. Strukturen er et af vores fundament til et sundt og trygt børneliv, da det er med til at skabe forudsigelighed og genkendelighed. Målet er at skabe pædagogiske læringsmiljøer der er udviklende, udfordrende og trygge, fordi det giver børnene lyst til, at være nysgerrige og eksperimenterende. Vi vil se barnet som en aktiv medspiller i forhold til temaer og projekter. Det betyder, at vi skal være reflekterende og nytænkende i forhold til de fysiske rammer og være aktive pædagogiske redskaber.

Gennem det pædagogiske personales planlægning, evaluering og interne samarbejde kan vi styrke læringsmiljøet. Vi vil inspirere hinanden, evaluerer og dokumenterer undervejs bla. ved vores refleksionsnoter og teamrefleksionsmøder. Søndermarken skal være stedet med et særligt engagement, hvor vi er opmærksomme på stemningen i huset. Nye børn, forældre og personale skal kunne fornemme at man er velkommen, at stemningen er god, at der er aktivitet, samt at atmosfæren er tryk og imødekommende.

Børnene skal kunne spejle sig i en god tone og samvær kollegaerne imellem. Der skal udtrykkes en god tone overfor

børnene og børn imellem.

Vi ønsker at være i børnehøjde på en legende og inspirerende måde, hvor vi er opmærksomme og nysgerrige på børnene. Vi deler børnene i små grupper i løbet af dagen, da vi ved at det gavner nærvær, læring og udvikling. Det giver mulighed for at alle børn kommer til orde, bliver set i aktiviteterne og at alle bliver inkluderet.

Ud fra periodens pågældende læreplans tema, synliggøres temaets processer og produkter i institutionen. Børnenes kreationer har værdi for os, og er med til at skabe et hus som er personligt, hyggeligt og tiltalende. Børnene får på den måde også ejerskab af institutionen.

Vi har et hus, hvor rummene inviterer til forskellige aktiviteter og hvor der er plads til udfoldelse af forskellige karakterer. Rummene skal invitere til hygge, leg, kreativitet og udvikling.

Vi har fokus på en rar og tiltalende atmosfære, som er overskueligt at være en del af, ved f.eks. at rydde op, skabe hygge, præsentere måltider indbydende og italesætte det positivt.

Vi benytter de omkringliggende muligheder med skov, kælkebakke, naturlegeplads og lign.

Søndermarken modtager i foråret, gennem en lokal fåreavler, et par får, som senere giver små lam. På skift har børnegrupperne ansvar for at fodre og tage vare på dyrene.

I Søndermarken bruger vi vores ombyggede DSB-bus til, at være aktive i både det nære og fjerne lokalsamfund. Vi har en fast base i Sønder plantage med en hytte, sandkasse, stejle skrænter, bålsted og shelters. Ellers går turene til Nysø, Vesterhavet, Varde gl. sommerland, naturlegepladser, museer, bibliotek og lign.

I vuggestuen bruger vi Christiania cykler til at se de nære lokale attraktioner eks. togstation, ænder ved åen, byggepladser, vejarbejde osv. Vi cykler også rundt til de lokale legepladser og skoven, hvor vi kan udforske og lege.

2.3 Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Samarbejde med forældre

Vi vil gerne samarbejde med forældrene omkring deres barn i en tillidsfuld og ligeværdig dialog samt god atmosfære. Vi skal se og tale ud fra et forskelligt grundlag, men altid i et samarbejde, som er udviklende for barnet. Vi skal være nysgerrige på barnet og familien. Vi får alle perspektiver med, når vi ser på det hele barn i alle dagens kontekster og får derved skabt sammenhæng mellem hjem og institution. Sammenhæng og forståelse skaber de bedste forudsætninger for, at varetage barnets behov og trivsel. Gennem de daglige dialoger omkring barnets hverdag, ønsker vi at styrke samarbejdet med forældrene. Det kan give barnet tryghed, ro og overskuelighed, når de samme overordnede regler gør sig gældende begge steder.

Vi skal være samarbejdsvillige og samtidig arbejder vi på at være tydelige omkring vores værdisæt og normer.

Vi forventer at forældrene tager det overordnede ansvar for deres barns opdragelse, læring, trivsel og udvikling. Alle børn har 2 primære kontakt-voksne, som har det overordnede pædagogiske ansvar for kommunikation mellem institution og familien. Vi er opmærksomme på, at mindst en af personalet har en særlig god kontakt med de enkelte forældre. Vi forsøger om muligt, at tale med forældrene om barnets dag eller også er det muligt at orientere sig via Aula. Vi ønsker at involvere forældre i læreprocesser. Vi vil gerne afholde forældresamtaler samt diverse arrangementer og møder med forældre. Flere af personalet har gennemført ICDP 2, så de kan vejlede forældrene omkring de 8 samspilstemaer (se beskrivelse under 4.1. Alsidig personlig udvikling)

Det vigtigt, at give forældrene mulighed for at mødes i god dialog. Det skaber gode venskaber og et uundværligt netværk, som kan række langt ind i fremtiden. Vi prøver at etablere arrangementer, hvor forældrene i fællesskab, i uforpligtende rammer, kan danne nye relationer.

P.t er en beskrivelse med forventninger til forældre under udarbejdelse.

2.4 Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner

I Søndermarken skal der være plads til alle. Alle skal føle sig som en del af et eller flere fællesskaber. Vi forsøger at tilpasse hverdagen så alle børn kan være med, med hver deres udgangspunkt. Når vi er bekymrede for barnets trivsel og udvikling, kan der være behov for en særlig indsats. På gruppemøder reflekterer vi i fællesskab over hvert enkelt barns trivsel. Ved undren og bekymring skal det pædagogiske personale dele det med hinanden til vuggestuemøde/børnehavemøde. Det interne samarbejde og sparring, er vigtigt når vi arbejder med børn i udsatte positioner.

Det er værdifuldt, at have et godt forældresamarbejde, så personalet får et godt kendskab til barnets historik, samt særlige behov og udfordringer. Alle børn har behov for at blive mødt med positive forventninger, og det vil vi at gøre ved at vise anerkendelse og forståelse for barnet. Vi arbejder med at forbygge - så barnet ikke føler sig udsat eller udenfor fællesskabet. Det skal vi gøre ved, at tage hensyn og tilgodese det udsatte barns individuelle behov. Vi skal støtte, guide og inkludere barnet ud fra de forudsætninger det har. Vi vil skabe en tryk hverdag for alle børn, og for de børn som har brug for en ekstra indsats kan der f.eks. laves følgende tiltag; verbal- og visualguidning, aktiviteter i små grupper, pauser, hvil, skærme fysisk af for forstyrrelser og forberedelse af dagens struktur.

Vi skal se barnets ressourcer og fremmer dem. Ved at møde børn forskelligt, øger vi deres mulighed for chancelighed. Hele institutionen arbejder med ICDP og de 8 samspilstemaer (se beskrivelse under 3.1.1.)

Vi samarbejder med psykolog, rådgiver, talepædagog, sundhedsplejerske og fysioterapeut fra Varde kommune. Vi har mulighed månedelig sparring med psykolog og rådgiver. I et samarbejde med forældre og eksterne samarbejdspartner kan vi iværksætte et "Tidlig indsats" forløb.

I forbindelse med vores arbejde med "Demokrati i børnehøjde", har vi i personalegruppen haft fokus på betydningen af vores egen forforståelse og kategorisering i forhold til børn og forældre.

2.5 Sammenhæng i overgange

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til overgange." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til overgange? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Sammenhæng til børnehaveklasse

De kommende skolebørn er samlet i en førskolegruppe i Hytten. Gruppen starter op et år før skolestart og har til hovedmål at skærpe opmærksomheden på skoleparathed og social udvikling for det enkelte barn, samt en god sammenhæng til børnehaveklasse. Vi skal sætte ekstra fokus på den gode omgangstone, vedholdenhed, robusthed, behovsudsættelse, nysgerrighed, selvhjulpenhed og selvregulering. Det er værdifuldt at skabe en tryk overgang og det kan gøres bla. ved at implementere genkendelige aktiviteter og struktur. Vi vil gerne sikrer, at de nye omsorgspersoner, de øvrige børn fra andre institutioner og de fysiske rammer i skolen er genkendelige og overskuelige, da det giver tryghed.

Vi skal have en særlig tæt professionel dialog med vores eksterne samarbejdspartner og med vores forældre omkring krav, forventninger og modenhed. Dialogen med forældrene skal tages både i hverdagen og til en samtale med personalet. Til samtalen udarbejder både forældre og personale en dialogprofil som samtalen tager udgangspunkt i, og som synliggør hvad der skal arbejdes særligt med op til skolestart.

Vi har et udbytterigt samarbejde med Lykkesgårdskolen og de øvrigt tilknyttede daginstitutioner. Der afholdes forskellige aktivitetsdage med de andre daginstitutioner, for at skabe relationer på tværs af den kommende skoleårgang. Børneklasselederne kommer på besøg i Søndermarken og børnene besøger skolen. Desuden afholdes der jævnligt forskellige kurser på tværs af faggrupperne Indskolingslærer, Børnehaveklasselærer, SFO Pædagoger og Daginstitutionspædagoger for at opnå fælles viden og fælles pædagogisk handling.

Det pædagogiske personale fra Søndermarken laver en mundtlig overlevering, med forældrenes tilladelse, omkring hver enkelt barn. Ved børn i udsatte positioner kan der laves overleveringsmøder, hvor eksterne samarbejdspartner deltager.

Sammenhæng til børnehave

Ved opstart af børn der kommer fra dagplejen afholdes der et møde i dagpleje-hjemmet, hvor forældre og pædagog fra børnehave deltager. Samtalen tager udgangspunkt i en dialogprofil, som dagplejeren og forældre har udfyldt. Forældre og barn er på forbesøg i Søndermarken, og hvis muligt er dagplejeren også på besøg med børnene. I overgangen fra Søndermarkens vuggestue til børnehave, har vi en besøgsperiode på 2-3 uger, hvor barnet er på besøg i den kommende gruppe et par gange om ugen. Ligeledes er der en "overleveringssamtale" med forældre, vuggestuepædagog og børnehavepædagog, som også tager udgangspunkt i dialogprofilenn. I forbindelse med denne samtale får de kommende forældre en rundvisning i børnehaven.

Sammenhæng til vuggestue

Ved opstart i vuggestue inviteres de kommende forældre og barnet til et forbesøg med samtale. Her får forældrene en rundvisning af vuggestuen, og i samtalen giver forældrene en beskrivelse af barnet, dets behov og dets dagsrytme til personalet.

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Inddragelse af lokalsamfundet

Søndermarken er en selvejende institution som har en bestyrelse bestående af repræsentanter fra grundejerforeningerne og forældrevalgte. Bestyrelsen er en vigtig del af hverdagen og har den overordnede arbejdsgiverkompetence for personalet. De er med i beslutninger, herunder implementering af den styrkede pædagogiske læreplan. Søndermarken er en stor integreret del af lokalsamfundet. Vi har en åben legeplads, som de omkringboende kan bruge uden for åbningstid. Vi benytter selv de omkringliggende muligheder med skov, kælkebakke, naturlegeplads og lign. Institutionen stilles til rådighed for bruger af institutionen og lokale beboer til f.eks. børnefødselsdage og andre ikke kommercielle arrangementer. Ligeledes har vi trailer og skovhytter til udlån.

En gruppe forældre fra Søndermarken har tidligere etableret en fondsgruppe, som havde til hovedformål at søge midler og lave arrangementer, der medvirkede til etablering af Familieparken Varde. Familieparken er offentligt tilgængelig og består af et naturområde med bålplads, hytter, tarzanbane, barfodsbane, toilet og lign. som ligger tæt på Søndermarken og vores fårefold.

Søndermarken modtager i foråret, gennem en lokal fåreavler, et par får, som senere giver små lam. Det er Søndermarken ansvar dagligt at fodre og tage vare på dyrene. Forældrene melder sig sammen med børnene på skift til, at besøge og fodre fårene i weekenden og helligdagene.

I Søndermarken bruger vi vores ombyggede DSB-bus til, at være aktive i både det nære og fjerne lokalsamfund. Vi har en fast base i Sønder plantage med en hytte, sandkasse, stejle skrænter, bålsted og shelters. Ellers går turene til Nysø, Vesterhavet, Varde gl. sommerland, naturlegepladser, museer, bibliotek og lign.

I vuggestuen bruger vi Christiania cykler til at se de nære lokale attraktioner eks. togstation, ænder ved åen, byggepladser, vejarbejde osv. Vi cykler også rundt til de lokale legepladser og skoven, hvor vi kan udforske og lege. Varde bibliotek leverer til Søndermarkens børnehavebibliotek samt leverer bogkasser til vuggestuegrupperne

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljø

Søndermarken er stedet med et særligt engagement, hvor vi alle er opmærksomme på stemningen i huset. Nye børn, forældre og personale skal gerne kunne fornemme at man er velkommen, at stemningen er god, at der er aktivitet, samt at atmosfæren er tryk og imødekommende.

Børnene skal kunne spejle sig i en god tone og samvær kollegaerne imellem. Der skal udtrykkes en god tone overfor børnene og børn imellem.

Vi ønsker at være i børnehøjde på en legende og inspirerende måde, hvor vi er opmærksomme og nysgerrige på børnene. Vi deler børnene i små grupper i løbet af dagen, da vi ved at det gavner nærvær, læring og udvikling. Det sikrer at alle børn kommer til orde, bliver set i aktiviteterne og at alle bliver inkluderet.

Ud fra periodens pågældende Go Start tema, synliggøres temaets processer og produkter i institutionen. Børnenes kreationer har værdi for os, og er med til at skabe et hus som er personligt, hyggeligt og tiltalende. Børnene får på den måde også ejerskab af institutionen.

Vi har et hus, hvor rummene inviterer til forskellige aktiviteter og hvor der er plads til udfoldelse af forskellige karakterer. Rummene inviterer til hygge, leg, kreativitet og udvikling.

Vi har fokus på en rar og tiltalende atmosfære, som er overskueligt at være en del af, ved f.eks. at rydde op, skabe hygge, præsentere måltider indbydende og italesætte det positivt.

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

Personalet skal møde børnene i øjenhøjde og forstørrer det barnet bidrager med. Vi vil hjælpe barnet videre til nærmeste udviklings zone på en nærværende, tryk, anerkendende og ligeværdig måde. Barnet skal mødes af voksne, som er opmærksomme på at tilpasse udfordringer, er inspirationskilder, er tålmodige og som skaber medindflydelse for barnet. Dette gøres bla. for at sikre, at alle børnene får en følelse af at høre til, at have en værdi og en betydning i sig selv. Ligeledes skal barnet opleve, at det har indflydelse på egne muligheder, identitet og selvværd. Vi vil sætte ord på og afstemmer os i forhold til barnets oplevelser, så barnet får kendskab til egne følelser og sindsstemninger. I samarbejde med forældrene kan vi styrke barnets robusthed, ved at lade barnet klare flest mulig opgaver selv.

Personalet skal stille krav i overensstemmelse med hvad barnet kan mestre, for at give succeoplevelser. Vi forsøger at skabe de optimale rammer for, at barnet kan opnå chancelighed gennem dets barndom og ungdom.

Personalet skal kende barnets ressourcer, udfordringer og muligheder så vi kan samarbejde undervejs for at sikre, at barnet bliver mødt respektfuldt og med fælles forståelse for kerneopgaven: "Trivsel og udvikling i den gode relation for alle".

Tydelige, kærlige og stabile omsorgsgivere er vigtige i barnets tidlige år. I Søndermarken bestræber vi os på, at skabe de optimale rammer, så personalet kan påtage sig den store opgave.

Vi arbejder ofte i små opdelte grupper, for at vi bedre kan favne det enkelte barn. Grupperne kan tænkes ud fra alder, interesse, kompetencer, køn mm. De små grupper giver mulighed for ro og tryghed. Det styrker barnet til at gå på opdagelse i det ukendte, det udfordrende, egne og andres følelser.

Vi vægter at der skal være tid til det enkelte barn, og at det bliver mødt anerkendende. Alle børn har brug for knus, opmærksomhed og forståelse. Det er vigtigt at alle børn har en følelse af, at være en del af noget større og har en værdi i sig selv.

Relationen bliver styrket i de små grupper, hvor der er mulighed for nærvær, og tid til det enkelte barn. Når vi arbejder med Go Start er vi ofte i små grupper på 4-8 børn og uden forstyrrelser. Det giver mulighed for at øve vedholdenhed og fordybelse. Personalet kommer helt tæt på børnene i den fælles opmærksomhed.

Det pædagogiske personale er alle uddannet indenfor ICDP - International Child Development Programme

Vi arbejder med de 8 samspilstemaer:

- 1 - Vi skal vise positive følelser og vise at vi er glade for barnet.
- 2 - Vi vil justere os i forhold til barnet og følge dets udspil og initiativ.
- 3 - Vi vil tale med barnet, om de ting det er optaget af, og prøve at igangsætte en "følelse-mæssig samtale".
- 4 - Vi skal vise anerkendelse og give ros for det barnet kan.
- 5 - Vi kan hjælpe barnet med at fokusere dets opmærksomhed, således at vi kan få en fælles oplevelse.
- 6 - Vi skal hjælpe med at give mening til barnets oplevelse af omverdenen ved at beskrive vores fælles følelser og entusiasme
- 7 - Vi kan uddybe og give forklaringer, når vi oplever noget sammen med barnet.
- 8 - Vi vil hjælpe barnet med at kontrollere sig selv, ved at sætte grænser på en positiv måde - ved at vejlede, vise positive alternativer og ved at planlægge sammen.

4.2 Social udvikling

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Social udvikling

Personalet skal skabe rammer, så barnet oplever at høre til og at være en del af et fællesskab. Der er fællesskaber som er voksenstyrede, men også fællesskaber som barnet selv er opsøgende på. Vi oplever at børnene tager del i mange forskellige fællesskaber igennem hverdagen hos os. De deltager på forskellige niveauer, nogle gange er de deltagende i legen, andre gange er de på sidelinjen i legen - nogle gange får de hjælp af andre børn, andre gange er det barnet selv der hjælper. Det pædagogiske personale skal have øje for store/små fællesskaber og inklusion og de skal arbejde aktivt for dette i samspil med forældrene. Når vi arbejder i små grupper, handler det om at kende børnene så godt, at opdelingen giver mening og mulighed for positiv udvikling. Børnene spejler sig i hinanden, og i de voksne, og derved kan de få en fornemmelse for hvad de selv og andre kan. Vi skal se forskelligheden som en ressource, og bruge de enkle børns ressourcer i det pædagogiske arbejde.

Vi vil planlægge aktiviteter og lege, som styrker børnenes sociale udvikling eks. navnesang, turtagning i både aktivitet og dialog, samt rundkreds/samling hvor det enkelte barn byder ind med noget. Ved samling benævner vi de børn der er til stede, men også de børn der mangler og hvorfor de mon mangler. Ved måltider kan der også være fælles dialog omkring maden/madpakkerne og om dagens aktiviteter. Vi vil arbejde målrettet for, at barnet skal opleve, at være en del af et fællesskab og at være medskaber til at få opbygget venskaber. Alle børn skal have en plads i fællesskabet og vi skal opmærksomme på, om alle børn har en ven.

Det kan være svært for børn at sætte sig i en andens sted. Vi voksne skal være gode rollemodeller og italesætte det børnene oplever. Vi vil være opmærksomme på vores ansigtsudtryk og hvordan vi samtaler med hinanden, og det smitter positivt af. Personalet skal anerkende og sætte ord på børnenes følelser, så børnene får en forståelse for egne og andre børns handlinger og udsagn. Ved at personalet justerer sig følelsesmæssigt overfor barnet, kan både barnet og børnene omkring opleve, hvordan man hensigtsmæssigt agerer overfor hinanden. Vi forsøger at have større fokus på positive følelser end de negative, da vi tænker "man bliver, hvad man hører". Barnets robusthed er en væsentlig del af den sociale dannelse. Vi betegner robusthed, som evnen til at rumme mange forskellige følelser. Gennem robusthed kan barnet evne, at rumme andre børn trods uenighed/konflikt og også evne at sige "pyt". Vi skal arbejde aktivt på måden man begår sig på, hvordan man siger til/fra og hvordan man kommer igennem en konflikt på en positiv måde. Personalet vil skabe rammer, der giver forudsigelighed og tryghed for børnene. Børnene kan opleve demokratiske

processer, hvor de kan tage medejerskab, har medbestemmelse og kan bidrage til hverdagen.

4.3 Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
 - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
 - Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.
-

Kommunikation og sprog

I arbejdet med kommunikation og sprog, vil vi i både vuggestue og børnehave, være opmærksomme på alle børns sprog. Vi oplever at alle børn har et sprog og forsøger, at gøre sig forståelige enten verbalt eller nonverbalt. Det er meget individuelt hvad barnet kan, og det pædagogiske personale kan bruge forskellige strategier og redskaber til dialogen. Vi vil være bevidste om, at ord skaber virkelighed og forståelse af sig selv og hinanden. Personalet skal sætte ord på det der sker i hverdagen omkring barnet, i de daglige rutiner og i børnenes lege. Vi skal sætte ord på følelsesmæssige begreber, på tanker, på handlinger, på hensigter, samt det vi oplever og ser. Vi kan guide sprogligt til handlinger for barnet, og ved italesættelse kan vi skabe bevidsthed om nye ord. Vi voksne skal være rollemodeller og være tydelige i dialogen med barnet. Vi vil samtale i et tempo, som barnet kan følge med i, vi vil være tydelige og have øjenkontakt med barnet i dialogen. Vi kan bruge forskellige teknikker til kommunikation og sprog; babytegn, dialogisk læsning, rim og remser, læse og synge samt sproglige gentagelser. Personalet skal være opmærksomme på turtagning i dialogen og at alle børn lærer forskelligt. Vi vil præsentere forældrene for, hvordan de kan støtte op omkring barnets sproglige udvikling. I børnehaven anvender vi Rambølls materiale til sprogvurderinger. Vi kan følge barnets sproglige udvikling og har altid mulighed for, at kontakte Varde kommunes sproglige konsulenter.

I vuggestuen har hver gruppe en kasse med bøger fra biblioteket, som udskiftes hver 3. måned. Bøgerne i kassen er alderssvarende til vuggestue og den lange periode med de samme bøger giver genkendelighed for børnene.

I børnehaven har vi et børnehavebibliotek, hvor Varde kommunes bibliotek stiller bøger til rådighed. Bøger udskiftes hver 3. måned og kan lånes med hjem.

Personalet har i 2023-2024 gennemført et elektronisk kursusforløb Sprogklar. Sprogklar er opbygget over forskellige teorier og sprogstrategier og med afsluttende en øvebane efter hvert emne.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn kropps- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse

Det er værdifuldt, at børnene har kendskab til kroppen, dens forskellige udfoldelsesmuligheder og at der opleves bevægelses glæde. Vi vil inspirere og stimulere børnene til at bruge kroppen både fin- og grovmotorisk. Vi skal som personale, være rollemodeller for børnene, da det giver børnene lyst, gejst og bevægelsesglæde. Vi kan vise vejen for kroppens muligheder og derved kan barnet spejle sig i os og i de øvrige børn. Vi oplever at børnene har stor lyst til, at forsøge at bruge kroppen aktivt. Vi kan sætte ind sammen med forældrene, hvis vi vurderer, at der skal en særlig motorisk indsats til. Motorikken kan være med til at styrke barnets sprog og dermed støtte op om barnets sociale udvikling. Leg har en afgørende faktor for den positive udvikling af krop, sanser og bevægelse. Det har stor betydning for barnets selvtillid når tingene lykkes, derfor skal vi arbejde særligt med barnets selvhjulpethed. Efter barnet har tillært sig en færdighed og den lagerert, er der lyst og energi til nye udfordringer.

I børnehaven er der et motorikrum, som inviterer til grovmotorisk leg og bevægelse. Rummet er fyldt med forskellige puder, madrasser, ribber o.lign. Her får børnene mulighed for at mærke den vilde motoriske leg, lære egne styrke, mod og grænser, samt fornemme og acceptere vennernes fysiske formåen. Vi forsøger at indrette de øvrige rum, så de giver børnene lyst til at bruge rummets mulighed, både grov- og finmotorisk. Finmotorikken kan udvikles ved at tegne, klippe og lave puslespil eller perler. Grovmotorikken kan udvikles ved tumlemadrasser til de mindste og for de store børn tov i spærerne. Vi skal sætte ord og handling på hvad kroppen kan, og hvad vi skal øve os på sammen med børnene. De ældste børn laver forsøg med hvor meget luft lungen kan indeholde og deltager i førstehjælpskursus. I svømmehallen udfordres de ældste børn med at rykke egne grænser, for nogle betyder det, at turde gå i bølgebassin, for andre at tage rutsjebane med en ven og de modigste at springe fra 3 meter vippe. De mindste øver balance på løbecykel og udfordres ved at gå over en lille hængebro. Hver især udfordres de fra nærmeste udviklingszone. Vi skal bruge legepladsens og nærområdets naturlige muligheder for at understøtte bevægelse og sanseoplevelser. Sanseoplevelser får de med sand, vand, jord, mudder, blade, varme og kulde. Personalet skal udvise glæde ved bevægelse og skabe aktiviteter, så barnet også får lyst til at bevæge sig.

Personalet skal være opmærksomme på at skabe stille stunder, tid til afslapning og mulighed for søvn. Vi kan skabe rolige stunder med børneyoga, massage, stille musik og historie.

4.5 Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Natur, udeliv og science

I Søndermarken vil vi have et særligt fokus på natur og udeliv. Naturen er et enestående rum, med plads til udfoldelse af både krop og sind. Vi vil bruge Søndermarkens udareal på legepladsen, fodboldbanen, kælkebakken og de omkringliggende grønne områder - familieparken, militærskoven og ved vores får. Naturen i og omkring vores institution er som et naturligt læringsrum, med god plads og udfoldelsesmuligheder. Børnehaven kører med Columbus til vores faste base i Sdr. plantage, stranden, Nysø, Kvie sø, Varde å, naturlegepladser og Varde sommerland.

Fra børnene er helt små er de meget ude og i alt slags vejr. De har lyst til at være nysgerrige og har interesse for at opleve naturens muligheder. Det pædagogiske personale skal træde, med tøj der afspejler årstiden, ud i naturen med lyst og entusiasme. Vi vil følge årets gang, fange og passe haletudser, laver ormeakvarier og udvikler sommerfugle i bur. Vuggestuens børn bader i efterårets visne blade, plukker mælkebøtter og hopper i vandpytter. Vi vil være nysgerrige og opsøgende på naturens muligheder, og bruger de materialer som den inviterer til i kreative processer. Vi kan bruge naturen som en motoriske og kreativ legeplads, der styrker sanseapparatet.

Børnene kravler i træer og op af stejle skrænter, graver efter regnorme, følger efter humlebien til dens bo. Vi vil undersøge, hvad vi kan finde under træstubben og hvad der sker når vi tager snebolden med ind. Vi vil udforske hvor muldvarpen lever og hvorfor den pludselig laver en bunke jord på græsplænen. Vi kan i Nysø følge, hvordan æggene ved søbredden forandres til haletudser og til sidst til frøer. Vi kan plukke brombær og forvandler dem til marmelade, som spises til pandekager, der er lavet over bål. Vi vil italesætte hvad man må røre ved, og hvad man skal have respekt for. Vi skal passe på naturen og kan deltager i naturfredningsforeningens tiltag med affaldsindsamling.

Når børnene bruger naturen som legerum stimuleres fantasien og samværet. Naturen er et eksperimentarium for børnene, hvor de kan lære om dyr, planter, vandhul, årstider, vind, vejr, naturfænomener, miljøet og materialer. Vi vil finde ud af hvad der kan flyde og hvad der kan svæve, samt hvad der er koldt og varmt. Børnene kan bygge, skabe og

konstruere i skoven, på stranden og på legepladsen.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kultur, æstetik og fællesskab

Alle børn har ret til, at være en del af et fællesskab, uanset hvilken baggrund de kommer fra. I fællesskabet skal der være fokus på, at alle har en værdi i sig selv og med sin egen måde at deltage på. Gennem observationer og de pædagogiske aktiviteter, skal vi sikre os, at alle børn er en del af fællesskabet. Børnene skal opleve, at det er ok, at være den man er og dermed også forskellige. Vi vil italesætte forskelligheden og dermed kan vi skabe en bevidsthed om, at der er flere forskellige kulturer, normer, værdier, traditioner og kompetencer. Børnene er nysgerrige på hinanden og udviser forståelse for, at vi alle er forskellige.

I Søndermarken skal der være aktiviteter som styrker fællesskabet. I vuggestuen kan der være fællessang med kendte sange og fagter. I børnehaven kan der være hjemmefantaserede teaterstykker som øves og udføres overfor de andre børn og forældre. I processen vil der være fokus på social udvikling, alsidig personlig udvikling og på æstetikken, herunder både musisk og kreativt. Vi skal skabe kreative processer og udsmykke huset med produkterne, og andet materiale, der giver et æstetiske og personligt præg. Når der øves på rimeord, kan vi hænge billeder op af ordene. Når vi har tema om Bukkebruse vil vi hænge billeder op og lege historien med dukker, legetøj og udklædning. Vi skal have en opmærksomhed på, at alle er nysgerrige på processerne og tager ejerskab overfor evt. produkter.

Vi skal have fokus på en rar og tiltalende atmosfære, som er overskueligt at være en del af, ved f.eks. at rydde op, skabe hygge, præsentere måltider indbydende og italesætte det positivt.

I Søndermarken vil vi vægte de danske traditioner og normer. Vi kan holde påskefrokost, julefrokost, laver julegaver, holde fastelavn og tilegne os udefrakommende traditioner bl.a. halloween. Ved de forskellige højtider vil vi pynte op med børnenes egne kreationer. De ældste børn kan besøge kirken og får en rundvisning og fortælling af præsten.

Vores helt store tradition er sommerfesten, hvor vores legeplads laves om til en festivalplads. Alle børn fra 0-6 år står

på skift på scenen foran forældre, søskende og bedsteforældre for at fremføre diverse musikalske og akrobatiske forestillinger. Vi oplever at børnene ser frem til traditionerne og kan fornemme, at de med glæde husker dem fra år til år.

Vi vil deltage i alle Varde kommunes tilbud om museums besøg, teaterforestillinger og biograffilm. Ligeledes kan vi gøre brug af Vardes biblioteks forskellige tilbud med bla. teater og dans.

5 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

5.1 Evalueringskultur

Howdan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Evaluering

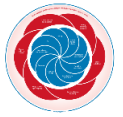
I Søndermarken skal vi dagligt reflektere over den pædagogiske praksis.

Vi reflektere over egen praksis i nuet og justerer os i forhold til barnet/børnene og aktiviteten. Når muligheden er der, vil vi sparre med kollegaer.

Hver gang vi har haft et GO Start forløb skal vi reflektererover egen handling. Vi skal afholder teamrefleksionsmøde, hvor vi med udgangspunkt i en fokusperson, reflekterer over en udfordring i den pædagogiske praksis og læringsmiljøet fra den forgangne periode. Vi vil være nysgerrige på egen og andres praksis, og stille undrende og uddybende spørgsmål. Vi vil skabe et rum, hvor det er legalt og trygt, at dele det der er svært og det man har brug for hjælp til. Vi skal forstørre det der lykkes og bruge af hinandens erfaringer.

Både i refleksionen og til teamrefleksionsmøder kan vi reflekterer over samspil børn i mellem, trivsel og udvikling for det enkle barn, dannelses- og læringsudbytte, pædagogens egen rolle, demokratiske processer, forberedelse og fysiske rammer. Vi skal samle op, evaluerer på vores refleksioner, og justerer på egen praksis til næste Go Start periode gennem SMTTE modellen.

Vi kan desuden dokumentere i form af billedemateriale af processen, børnenes udstillinger, ophæng af materiale som relaterer til det pågældende tema eller et slutprodukt.

5.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Der er endnu ikke oprettet en refleksion.

6 UDVIKLINGSPLANER

Søndermarken - 0-5 år - Varde har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.